

Uppföljning av Samlad service i samband med delår 1

Bakgrund

I juni 2018 togs ett gemensamt beslut av förvaltningsdirektörerna inom VS och VLS att införa Samlad service inklusive fleximat. Från att varje enhet hade olika beställningar på städning och kostservice innebar beslutet ett förändrat mer standardiserat arbetssätt för arbetsuppgifter på sjukvårdsenheter (avdelningskök, städ, övriga VNS-tjänster). Servicemedarbetare arbetar lika och erbjuder ett likartat utbud på olika sjukhus i länet. Vårdens chefer skulle från att ha haft ett flertal motparter inom service få en kontaktyta, en ansvarig chef för dessa uppgifter.

En förutsättning för beslutet var att förändringen skulle vara kostnadsneutral tillsammans med införandet av fleximat i Västerås för VS. PPHV har varit informerade och med i dialogen, men inte delaktig i införandet av Samlad service.

Redan tidigare pågick en diskussion om att vårdenheterna obligatoriskt skulle beställa storstädning en gång per år. Eftersom det i betydande utsträckning inte gjorts medförde även detta i sig ett ökat tjänsteutbud.

VLS genomförde en omorganisation inom förvaltningen 1 oktober 2018 och införde den nya verksamheten Samlad service. Sedan 1 oktober har arbete med att implementera den nya verksamheten och tjänsterna VNS-team på vårdavdelningar pågått. Implementeringen började med start av nya avdelningskök och införande av det nya fleximatsystemet under hösten 2018. Nästa steg i implementeringen påbörjades i början av 2019 med införande av VNS-team med roterande arbetsuppgifter på vårdavdelningarna, samt implementering av helgstädning enligt svensk städkstandard och storstädning enligt årshjul.

Några övriga förändringar har genomförts i samband med införandet av Samlad service vilket gör bilden mer komplex. De största förändringarna är att fleximat infördes i Västerås där 6 nya avdelningskök togs över av servicesidan. Alla sedan tidigare befintliga avdelningskök bemannas längre tid av Samlad service. Samtidigt minskade Kost antalet medarbetare i produktionsköket Svea. Helgstädning som standard infördes i samråd med Vårdhygien på grund av SIS nya städkstandard. Motsvarande förändringar har gjorts i övriga regioner. Inför omorganiseringen av VLS höll städverksamheten inom Regionenservice nere nyrekryteringar då dessa tjänster skulle bemannas i den nya organisationen Samlad service utifrån ny kompetensprofil.

Kostnadsutveckling Samlad service

En senior controller från Controllerstöd (arbetar ej som controller åt VLS eller VS), fick i uppdrag av ekonomidirektören att genomföra en granskning av Samlad service och utreda VS eventuella kostnadsökningar för Samlad services tjänster samt Kosta

patientmat. En jämförelse av kostnaderna för VS mellan första tertialen 2018 och första tertialen 2019 har genomförts avseende tjänsten avdelningskök, patientmat och livsmedel, städ och storstäd, samt VNS-piloter. Det organisatoriska ansvaret de olika åren framgår av tabellen nedan.

Tjänst	Ansvarig verksamhet 2018	Ansvarig verksamhet 2019
Avdelningskök	Kost	Samlad service/VNS-team
Patientmat	Kost	Kost
Livsmedel	Kost	Kost
Städ	Regionservice/Städ	Samlad service/VNS-team Samlad service/Städenhet
Storstäd	Regionservice/Städ	Samlad service/Storstäd
VNS-piloter	Resursenheten Västmanland	Samlad service/VNS-team

Tabell: Granskade tjänster och dess organisatoriska tillhörighet första tertialen 2018 och 2019.

Resultat av granskningen i samband med delår 1

Kostnaderna för de olika tjänstedeberingarna har omfördelats, t ex har debitering av VNS-tjänster ökat, debiteringen för städ minskat och debiteringen för avdelningskök och frukostdisk helt försvunnit då de numera ingår i VNS-tjänsten för många avdelningar. Granskningen i samband med delår 1 visar en differens på 0,5 mkr (ca 1,5%) som oförklarade poster.

Kost har genomfört en svinmätning under våren och kommer också genomföra en mätning under hösten. Även en systematisk utvärdering av vilka rätter som köps och inte köps av olika typer av avdelningar och därmed blir gamla och skickas tillbaka till Kost har påbörjats. Beställda antal portioner beräknas som en effekt av fleximatsinförandet fortsätta sjunka under nästa tertial då det tagit tid att implementera det nya systemet, bland annat har lagernivåer hos olika kunder justerats.

Sammanfattningsvis ger analysen att kostnadsökningen hos VS beror på:

- VS har beställt 3 nya VNS-tjänster till 2019
- Beräknad borttagning av köksa har inte effektuerats i våren
- Reducering av färdiglagad mat har ännu ej effektuerats fullt ut framför allt i jan och feb

När dessa faktorer har räknats av mellan åren återstår en differens på motsvarande 1,5%. VS har fått mer tjänster för samma kostnad, längre öppettider i avdelningsköken och mer slutstädstimmar.

Förändrat antalet medarbetare

I och med införandet av fleximatsystemet har Kost reducerat motsvarande 17 årsarbetare i produktionsköket. En stor del av effektiviseringen har använts till att implementera Samlad service och att erbjuda mer tjänster ute i vården. Övertagande av 5 avdelningskök till service och förlängda öppettider i befintliga kök motsvarar 15 årsarbetare. Efter det gemensamma beslutet VS – VLS har ytterligare uppdrag tillkommit, tex VNS team på förlossningen.

Samlad service har för implementering av nytt arbetssätt sedan föregående år ökat med ett 10-tal årsarbetare för stora utbildningsinsatser och upplärning av många nya medarbetare. Detta är i en huvudsak en engångseffekt under 2019.

Helgstädning av alla lokaler som det visats patienter i enligt Svensk städstandard vilken tillämpas i övriga regioner motsvarar 14 årsarbetare. Den ökade kostnaden för detta bärs 2019 av VLS och har inte debiterats VS. Införandet av obligatoriskt årshjul för storstädning har även det medfört ökat antal medarbetare.

Samlad service har lagt stort fokus på att rekrytera fast anställda medarbetare och att utbilda nya och befintliga medarbetare till servicemedarbetare. Den tidigare städenheten inom Regionsservice hade helgvakanser där de tog in timvikarier på helger och stor restriktivitet i nyanställning hölls från januari 2018 till oktober 2018. Då övergick städverksamheten till den nya verksamheten Samlad service med en ny kompetensprofil.

Under implementeringen av VNS-team har det konstaterats att ursprungligt upplägg med mindre VNS-team per avdelning och fördelningen av städuppdrag mellan VNS-team och den nya Städenheten inte blev en optimal lösning. I juni kommer VNS-team att slås ihop till större VNS-team (främst klinikvis) för att rotera och täcka klinikens behov av servicerelaterade arbetsuppgifter. Schemaläggningen ses över och de långa arbetspassen i avdelningsköken kommer att delas på fler turer. VNS-teamen måste arbeta några månader efter att rotation införts innan en vidare utvärdering är meningsfull att genomföra. Matsvinn, synergiavvikelser och kostnadsutveckling kommer att fortsätta följas och då förväntas verksamheternas kostnader för patientmat har minskat ytterligare så att de ligger i linje med de beräkningar som gjordes inför beslutet om Samlad service.